

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Katedra psychologie
Pedagogická fakulta
Univerzita Karlova

Autorka bakalářské práce: Denisa Juřenová

Téma bakalářské práce: Psychologické faktory dospívajících dívek ovlivňující výkon během tenisového zápasu

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Marián Vanek

Oponentka bakalářské práce: Mgr. Dominika Drahovzalová

Bakalářská práce se zabývá potenciálními faktory, které mohou ovlivňovat výkon adolescentních tenisek během tenisového zápasu. Studentka pro zkoumání tématu využila kvalitativní výzkumné metody, konkrétně rozhovory s adolescentními tenistkami a jejich rodiči a pozorování tenisových tréninků. Autorka bakalářské práce je zároveň trenérkou tenisek a její interpretace se tak opírá z velké části též o její vlastní zkušenosti, pro kontrolu kredibility si proto vedla terénní a reflektivní deník. Data z použitých metod podrobila obsahové analýze, přičemž kódovaná témata poté porovnávala s dostupnou tenisovou literaturou.

Cílem práce bylo popsat uvědomované stresory a další možné vlivy na tenisový výkon adolescentních hráček. Dále bylo cílem porovnat, do jaké míry jsou popsány faktory uvědomované u jednotlivých aktérů (trenér, hráčky, rodiče) a do jaké míry se shodují s tenisovou literaturou. Práce vykazuje výrazné rysy kazuistické studie, neboť se jednalo o detailní hloubkové zkoumání čtyř adolescentních tenisek (14-15 let), které mají stejnou trenérku. Hlavními vynořujícími se tématy byly stresory související s přítomností rodičů, diváků a s neznámým prostředím či soupeřem a možné psychologické faktory, které tenistky ovlivňují (sebedůvěra, emoce, koncentrace).

Teoretická část odděleně popisuje obecné charakteristiky tenisu, obecné charakteristiky adolescence a poté se pokouší obě oblasti propojit. Teoretická část tak vhodně podává obecný úvod do zkoumané problematiky. Studentka využívá pro bakalářskou práci dostatečný počet zdrojů, nicméně jedná se o směs primárních a sekundárních zdrojů, místy využívá zdroje spíše popularizačního charakteru. Jsou využívány jak česky psané, tak zahraniční zdroje. Kromě psychologické literatury je hojně využívána sportovní a přímo tenisová literatura (například trenérské příručky), což je vzhledem k tématu ovšem žádoucí, neboť poznatky z tenisové literatury mohou být přímo využity v interpretaci dat v empirické části.

Metodika práce je správně popsána, výzkumné otázky jsou jasně formulovány a jsou vhodné vzhledem ke zvoleným výzkumným metodám. Postup obsahové analýzy by však mohl být popsán trochu detailněji, naopak některé části by mohly být stručnější (například část o rozhovoru, kdy jsou detailně popisovány různé druhy rozhovoru či možné rušivé vlivy). Studentka správně diskutuje některé etické aspekty, například se vhodně rozhodla nezveřejňovat přepisy rozhovorů vzhledem k tomu, že jakožto trenérka nemůže zajistit

bezpečnou anonymizaci účastnic výzkumu. Dále autorka správně popsala některé metody kontroly kredibility, například triangulaci či reflektivní deník

Ve výsledkové části studentka popisuje výsledky obsahové analýzy. Detailně popisuje jednotlivé případy a správně strukturuje popis tak, aby bylo patrné, z jakého zdroje se vynořila konkrétní témata (zda od rozhovorů s rodiči, z pozorování atd.). Na straně 43 je ve formě obrázku vizualizována obsahová analýza, kde však není vždy jasné, podle jakého klíče byly kódy z obsahové analýzy sdruženy do nadřazených kategorií. Například není jasné, jak „reakce na stres“ může přímo spadat do nadřazené kategorie „možné stresory“ a některé kódy mohou spadat do více nadřazených kategorií, například „samomluva“ by mohla spadat jak do „motivace“, tak do „reakce na stres“. Je otázkou k diskusi, zda by vedle nadřazených kategorií „stresory“ a „psychologické faktory“ neměla být „reakce na stres“ třetí nadřazenou kategorií, která by propojovala předchozí zmíněné kategorie. Na druhé straně je nutno podotknout, že výsledek obsahové analýzy ve formě obrázku je výborným příkladem transparentnosti, důležitého kritéria pro kvalitní kvalitativní výzkum.

V diskusní části studentka reflektuje výhody i nevýhody použitých výzkumných metod i použité metody kontroly kredibility. Dále zde shrnuje hlavní výstupy analýzy dat a reflektuje vlastní pocity vztahující se k výsledkům výzkumu. Dva hlavní potenciální problémy při interpretaci dat jsou v tomto případě nevhodná inference kauzality vzhledem k použitým výzkumným metodám a nedostatečná reflexivita. Studentka se do velké míry drží výzkumných otázek a možností použitých výzkumných metod, takže nevhodnému předpokladu kauzality se vyhnula. Na několika místech při popisu obsahové analýzy je však patrné, že vkládá do interpretace své vlastní dojmy, což není přímo reflektované. V diskusi však studentka přiznává, že pro ni někdy bylo velmi těžké oddělit roli výzkumnice a trenérky. Již v metodické části autorka správně poukazuje na to, že její interpretaci je potřeba chápat v kontextu toho, že má s aktéry ve výzkumu blízký vztah. Na druhé straně je nutné podotknout, že právě osobní angažovanost studentce dovolila přístup k velmi bohatým datům.

Práce je psána převážně vhodným akademickým jazykem, ačkoli místy padá studentka do výrazné subjektivity. Práce je vhodně strukturována a zdroje jsou správně citovány. Formální požadavky na bakalářskou práci na katedře psychologie jsou tak splněny.

Ve světle výše řečeného doporučuji práci k obhajobě.

Možné otázky k diskusi v obhajobě:

1. Popište postup svojí reflexivity. Jak jste se pokoušela oddělit roli trenérky a pohled výzkumnice?
2. Tenistky s vámi mají velmi blízký vztah. Reflektovala jste, do jaké míry se mohly snažit říkat vám to, co byste asi chtěla slyšet či jaký vliv může mít váš vztah k nim na jejich vztah k tenisu?
3. Do jaké míry si myslíte, že může dojít k transferu prezentovaných poznatků do jiných, příbuzných sportů (např. stolní tenis, badminton, squash)?